

Cròniques del món

El conservador Jaroslaw Kaczynski, primer ministre de Polònia entre el 2006 i el 2007, saluda els seus seguidors durant un acte de campanya, a Gdansk, el 18 de juny propassat.

Polònia dubta entre passat i futur

BERLÍN ■ Gemma C. Serra

Podrà o no podrà? Aquesta és la qüestió que gira a l'entorn les eleccions presidencials poloneses des que Jaroslaw Kaczynski va decidir de presentar-s'hi, sota l'impacte de la mort del seu bessó Lech –i 95 persones més– en la catàstrofe aèria de Smolensk. Podrà superar la commoció i sortir de la rereguarda política en què va quedar des que va perdre el càrrec de primer ministre a les legislatives del 2007, davant l'actual titular, Donald Tusk? Podrà recuperar l'electorat perdut, enmig de la commoció general? Podrà treure un resultat prou sòlid contra el teòric favorit de tots –inclosos els socis de la UE–, el liberal i moderat Bronislaw Komorowski? La resposta, fins ara, ha estat que sí de tot. Sí que va presentar la seva candidatura; sí que va assolir un resultat més que digne a la primera volta, amb una nova imatge, allunyada

del radicalisme nacionalista i conservador, convertit ara en un home reflexiu, determinat a assumir el relleu del seu germà Lech. I sí que, al damunt pot sorprendre i derrotar Komorowski, tant si ho volen els socis europeus com si no. La primera volta de les presidencials, el 20 de juny, va deixar Kaczynski només cinc punts per sota de Komorowski i el nou, moderat, reflexiu i supervivent Jaroslaw Kaczynski va demostrar haver après dels cops que li ha donat la vida. Ja no vol combatre els postcomunistes, com havia pretès des del càrrec de primer ministre, quan formava tàndem amb Lech a la cúpula polonesa. L'aliança d'esquerres que ell anomenava “associació criminal” va obtenir a la primera volta un 13% i, de cop, és la peça que tant ell com Komorowski necessiten per a arribar a la presidència. Ara és, senzillament, “l'esquerre”, en la nova, reflexiva i moderada

terminologia del supervivent Jaroslaw. Grzegorz Napieralski, el líder de l'Aliança Democràtica d'Esquerres, s'ho va prendre primer amb tranquil·litat i va deixar passar els dies, sense expressar a qui recomanava el vot, sobretot perquè les seves antipaties són prou repartides entre el liberal Komorowski i l'ex-radical Kaczynski. L'esquerra calla, mentre creix la possibilitat que Jaroslaw Kaczynski enganyi les enquestes i guanyi les eleccions. A l'hora de tancar aquesta crònica continuava en silenci. Podrà o no podrà, Kaczynski? Serà president, s'enfonsarà a la segona volta, es trobarà Komorowski amb el seu electorat de vacances, aquest diumenge 4 de juliol, una dada intempestiva per a unes presidencials, forçada per la catàstrofe de Smolensk? Tot això es demanen els analistes aquests dies, mentre Jaroslaw Kaczynski acarona, de nou, la supervivència.

BUENOS AIRES ■ Federico Rivas

L'era post-Uribe. Després de 8 anys amb Álvaro Uribe com a president, càrrec que deixarà el dia 7 d'agost amb un 70% de popularitat, Colòmbia busca la fórmula per a la transició cap al posturibisme. Per a això, el poble colombià ha triat algú del cercle dur del president sortint, l'ex-ministre de Defensa Juan Manuel Santos, membre d'una de les famílies polítiques més poderoses del país. Santos va vèncer el seu rival, el verd Antanas Mockus, amb gairebé el 70% dels vots a la segona volta electoral, el dia 20 de juny. Santos deu aquest suport popular al president Uribe, tot i que ara ja sap que haurà d'aplicar un estil propi si vol governar amb èxit un país que ja ha viscut 45 anys de guerra interna contra els rebels de les FARC. Les primeres passes de Santos com a president electe, de fet, han anat en aquest sentit, sobretot pel que fa a l'intent de distanciar-se dels escàndols i les baralles que emboliquen l'actual cap d'estat. Si bé durant la campanya Santos es va mostrar com la cara del continuisme, al seu primer discurs com a president electe va distanciar-se d'Uribe, almenys en l'estil. Santos va dedicar elogis a Mockus, a qui va convidar a afegir-se al seu govern i a donar-li suport al Congrés. L'endemà, Santos va assegurar que respectaria les institucions i, sobretot, el poder judicial. Aquest ha estat un enemic íntim d'Uribe, que, durant el seu pas per la presidència de Colòmbia, no ha dubtat a arraconar jutges i crítiques amb el seu govern. "Treballem plegats per enfortir les institucions. El meu govern procurarà de recuperar l'equilibri i l'harmonia entre els poders", va subratllar el president electe, en una clara al·lusió a allò que considera com un dèficit de la Colòmbia uribista. Santos va anunciar també que hi hauria un gran canvi en la seva relació amb els països veïns. Colòmbia i l'Equador tenen les relacions trenca-des des que el febrer del 2008 l'exèrcit colombià va bombardejar territori equatorià per a matar Raúl Reyes, el número dos de les FARC. Al seu torn, la Veneçuela d'Hugo Chávez no ha perdonat encara a Uribe que autoritzés la instal·lació de nou bases militars a l'Estats Units. Les bones maneres

Juan Manuel Santos, nou president de Colòmbia.

ja semblen haver donat els primers fruits. El Tribunal Suprem va anunciar que es reuniria els dies vinents amb Santos, després d'haver rebutjat una trobada amb Uribe fa dues setmanes. La tensió entre el president Uribe i el poder judicial va començar arran de la investigació de la *parapolítica*, com l'anomenen a Colòmbia, és a dir, la relació de diputats del partit governamental amb els paramilitars d'extrema dreta. El deteriorament de la relació entre el president i la justícia va arribar al punt culminant quan el Tribunal Constitucional va sentenciar contra una segona reelecció del president. A partir de l'agost els colombians sabran si Santos serà només un canvi de forma o també de fons.

JOHANNESBURG ■ Joan Canela

Rwanda complica el mundial. L'intent d'assassinat, la setmana passada, de l'ex-general rwandès Faustin Kayumba Nyamwasa a Johannesburg

no ha estat gens ben rebut per les autoritats sud-africanes. La policia d'aquest país s'ha afanyat a anunciar la detenció de sis persones vinculades amb l'atac i ha assegurat que és probable que se'n facin més, però no ha volgut fer pública la nacionalitat dels detinguts. En ple mundial de futbol i amb la qüestió de la seguretat com una de les principals proves que ha de passar el país, un atemptat amb intencionalitat política –un problema que el país fins ara es vantava de no tenir– ha significat un altre maldecap per al govern de Pretòria. Al seu torn, el govern rwandès es va afanyar a emetre un comunicat oficial desvinculant-se del crim i assegurant que “no aprova l'ús de la violència”. Una declaració que gairebé ningú no s'ha cregut a Àfrica i molt menys l'entorn del general Nyamwasa. El mateix dia de l'atac, la seva dona, Rosette Nyamwasa, va acusar el president de Rwanda, Paul Kagame, de l'intent d'assassinat. “Vol

UN AIGUAT INTENS CAUSA CENTENARS DE MORTS AL BRASIL

La forta pluja que va caure al Brasil al llarg de la setmana passada va causar almenys una quarantena de morts, segons les autoritats, tot i que, en el moment de tancar aquesta edició, algunes fonts indicaven que el nombre de persones desaparegudes podia ser de més de 1.000. L'exèrcit va haver d'evacuar més de 40.000 persones de 54 pobles de l'estat de

Pernambuco. Tot i que el president Luiz Inácio Lula da Silva va anunciar un fons d'urgència d'uns 150 milions de dòlars per a afrontar la catàstrofe, l'oposició va carregar durament contra ell i l'acusà d'haver trigat massa a reaccionar. A la imatge es pot veure una línia fèrria destruïda per la força de l'aigua, que va desbordar el riu Mundaú, al nord del país.

L'ex-general rwandès Faustin Kayumba Nyamwasa.

veure el meu marit mort –va declarar davant els periodistes sud-africans–, fins i tot ho va dir davant del parlament”. Faustin Kayumba Nyamwasa

va ser un dels lloctinents més propers a Paul Kagame durant la lluita del Front Patriòtic Rwandès (FPR) per assolir el poder, durant els tràgics mesos en què aquest petit país africà va ser objecte d'un dels principals genocidis del segle XX. Precisament per uns fets ocorreguts en aquella època, Nyamwasa fou encausat pel jutge Fernando Andreu, de l'Audiència Nacional espanyola, amb l'acusació d'haver ordenat l'assassinat del religiós empordanès Joaquim Vallmajó i de la infermera manresana Flors Sirera, a més de milers de rwandesos. També la justícia francesa ha emès una ordre internacional de crida i cerca contra el general. Nyamwasa viu exiliat a Sud-àfrica des del febrer passat, després d'haver acusat Kagame de corrupte –mentre, al seu torn, el pre-

sident rwandès l'acusa d'uns atacs amb granades a Kigali– i no ha estat extradit per les autoritats d'aquest país, ni a Rwanda, ni als estats francès o espanyol, perquè van assegurar que “no el trobaven”. Aquest atemptat implica una nova pèrdua d'imatge per al president Paul Kagame, que fins ara era reconegut com un dels baluards de la democràcia a l'Àfrica. Tanmateix, a mesura que s'acosten les eleccions a Rwanda, que s'han de fer a l'agost, els seus tics autoritaris es van accentuant. De fet, són les primeres eleccions que Kagame té possibilitats de perdre en 16 anys, tot i que les darreres les va guanyar amb el 95% dels vots. El mes de març passat va ser detinguda Victoire Ingabire, la principal candidata opositora, i aquests darrers mesos han estat tancats dos diaris a Rwanda.